

0. 1980/4.

ORTODOXIA ROMÂNĂSCĂ ȘI PATRIA

Ortodoxia este universală în sensul că e trimisă să propovăduască pe Hristos la „toate neamurile“ (Matei XXVIII, 19). Dar tocmai prin această trimitere la „neamuri“ și nu la indivizi necalificați sub aspect etnic, se arată că ea nu este indiferentă la particularitatea neamurilor, ci le afirmă și susține în această particularitate a lor. În acest sens în ziua de Rusaliu Duhul Sfânt se coboară peste Apostoli în chipul limbilor de foc, dându-le darul să vorbească fiecărui neam în limba lui și dînd prin aceasta conținutului spiritual al creștinismului nuanța adaptată modului lui de înțelegere, imprimîndu-se ei însuși în tradițiile lui, ridicînd neamul ca atare în planul preocupărilor de mîntuire în Hristos.

Prin aceasta ortodoxia din cadrul fiecărui popor se atașează în mod deosebit cu iubirea ei de neamul în mijlocul căruia lucrează, ajutîndu-l în toate aspirațiile lui de viață și făcînd o sinteză între ele și aspirațiile spre mîntuire pe care le ține treze în sufletele celor ce fac parte din el.

Astfel ortodoxia românească iubeste în mod deosebit poporul român, îl înțelege, îl ajută, și prin aceasta înscrie în istoria lui pagini de fapte mîntuitoare continui prin care contribuie la ridicarea lui culturală, la lupta lui pentru a trece cu bine prin etapele periculoase pentru existența lui, la răzuința lui spre libertate, spre un nivel de viață mai ridicat, potrivit cu posibilitățile ce i le oferă fiecare timp.

Trecutul neamului devine astfel trecutul ei propriu, viitorul lui, viitorul ei. Afecțiunea aceasta se extinde și asupra pămîntului pe care neamul la care s-a atașat își duce existența lui, cu un cuvînt asupra Patriei în înțelesul ei complex și total, luptînd pentru apărarea și ridicarea ei sub toate raporturile, pentru prestigiul ei în lume. Sigur, această iubire și lucrare în favorul Patriei și al neamului propriu, ortodoxia nu o însoțește cu o dușmănie față de alte neamuri, față de alte patrii. Există un universalism al ortodoxiei, al creștinismului, dar el este un universalism simfonic al neamurilor, al patriilor, pentru că ea slujește unui Dumnezeu care iubeste toată omenirea reprezentată prin neamuri, care a trimis pe Fiul Său în lume și L-a dat la moarte pentru mîntuirea tuturor oamenilor.

Neabătîndu-se de la acest universalism al frățietății neamurilor, ortodoxia românească, asemenea ortodoxiei altor neamuri, are motive deosebite să se atașeze Patriei în cadrul căreia lucrează pentru mîntuirea fiilor poporului român. Pentru ea pămîntul Patriei este nu numai pămîntul pe care ni l-au lăsat „Părinții“ (Patres), ci și pămîntul în care „Părinții“ sînt mereu vii. În pămîntul Patriei odihnesc osemintele lor; în pămîntul acesta sînt luate trupurile lor proprii.

Manuscrisele nepublicate nu se restituie. Colaboratorii sînt rugați să-și păstreze copie de pe manuscrisele pe care le trimit redacției revistei „Ortodoxia“.

*

Manuscrisele, cărțile, comunicările oficiale ale eparhiilor, reviste periodice, abonamentele și orice fel de corespondență prîvitoare la revistă se trimit pe adresa: Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, Intrarea Patriarhiei nr. 9, sectorul 4, cod 70526 București, cont 49.08.01.000 - Banca Națională a R.S. României, Filiala sectorului 4, cu mențiunea: pentru „Ortodoxia“, revista Patriarhiei Române.

Redacția: Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, Intrarea Patriarhiei 9, cod 70526 - București IV, Tel.: 41.02.23.

Administrația: Tipografia Institutului Biblic, Intrarea Patriarhiei 6, cod 70526 - București IV, Tel.: 41.35.75.

Patria e forma anticipată a comunității noastre eterne cu părinții, cu frații și cu copiii noștri. Ea e condiția integrității vieții noastre, cu efect în eternitate (Apoc. XXI, 26).

De aceea iubim Patria și vrem să o apărăm. De aceea vrem să trăim liberi în ea, solidari cu bucuriile, dar și cu problemele fraților noștri, care se ostenesc cu răbdare în rezolvarea lor și prin aceasta în propria desăvârșire și în ridicarea Patriei pe trepte tot mai înalte de frumusețe și de conținut.

Pr. D. STĂNILOAE

El nu e un pământ neutru, ci pământ părintesc, pământ românesc. El e udat și sfințit de sudoarea lor, de singele lor vărsate pentru apărarea lui; în el răsună plînsul și rîsul lor din tot trecutul (Azi știința începe să facă auzite glasurile ce-au răsunat odată în anumite locuri). Trupurile noastre s-au format din pământul acesta, în care sînt topite trupurile lor. Și sufletele noastre se resimt de particularitatea acestor trupuri, de conținuturile înțelegerii și simțirii părinților noștri. Peisajul formelor lui s-a imprimat în sufletul lor și al nostru, dîndu-i un chip propriu și o expresivitate proprie. În ochii noștri, în sufletul nostru și-au imprimat farmecul lor blindele rotunjimi ale dealurilor, răsărind de tălăngile turmelor albe, mișcătoare; generoasele șesuri mănoase, virfurile semețe ale Carpaților, văile de basm ale munților, rîurile line și maiestuoase și pădurile pline de taina luminșurilor învăluite în umbre. Ele ne-au dat o comunicativitate și o receptivitate familială, o generoasă încredere a unora în alții, un duh de viață frățescă și de intrajutorare înțelegătoare și hotărîtă, opus prin fire individualismului nepăsător, singuratic și rece.

Iar dacă, potrivit credinței noastre, sufletele celor adormiți privesc cu o atenție deosebită spre locurile unde sînt trupurile lor, uneori topite integral în ele, alteori păstrînd ceva din forma lor (oase, cranii), așteptînd să-și recapete, la Înviere, trupurile anume din aceste locuri, atunci „Părinții” stau în jurul nostru în mod nevăzut ca un „nor de martori” (Evr. XII, 1), atenți la felul cum cinștim acest pământ, amestecat cu rămășițele lor și imprimat pretutindeni de crucile de la căpătul lor, cum îl apărăm de cotropiri străine, cum îl cultivăm și înfrumusețăm cu grădinile și cu zidurile proprii gustului nostru, cum îl învăluim în haina spirituală a tradițiilor lăsate nouă de ei și cum păstrăm prin aceasta comuniunea cu ei.

Patria se întinde astfel din adîncul pămîntului ce poartă pecetea noastră și pînă în înaltul cerului de unde ne privesc strămoșii, sfinții și eroii noștri, din trecutul imemorial și pînă în eternitatea la care vom intra, pînă în vecii vecilor.

Noi, fiii Bisericii Ortodoxe strămoșești, vrem să apărăm acest pământ, pentru că vrem să rămînem înconjurați în mod nevăzut de „Părinții” noștri comuni, să auzim, spiritual, glasurile lor de îndemn la frățietate și identitate românească, în continuitate cu ei. Vrem să nuncim, să luptăm și, cînd va veni ceasul, să ne îngropăm în acest pământ, substanța comună a noastră și a părinților noștri, și la sfîrșitul lumii, să înviem aici, împreună cu ei și cu copiii noștri, motiv pentru care vrem să-i creștem în credința părinților noștri și a noastră. Nu vrem să ne pierdem identitatea spirituală, pierzînd legătura cu pămîntul Patriei și cu tradițiile înaintașilor noștri, căci prin aceasta ne pierdem însăși existența realității noastre. Vrem să ne ținem în șirul neîntrept al generațiilor neamului nostru prin pomenirea părinților de către noi și a noastră de către urmașii noștri, căci altfel ne pierdem în singurătatea spirituală. Iar această menținere în șirul neîntrept al generațiilor neamului nu o putem avea decît în cuprinsul acestui pământ. Vrem să continuăm să pomenim pe părinții noștri și faptele lor, iar copiii noștri să ne pomenească pe noi și faptele noastre, căci de această pomenire cu dragoste depinde veșnica susținere a părinților noștri și a noastră.

În înfinitatea iubirii și luminii nu se confundă identitățile personale și naționale, identitățile susținute de patrii, ci își accentuează comuniunea lor de dragoste și devin, prin aceasta, transparente la maximum. Cine își pierde locul și identitatea lui în viața aceasta va fi lipsit de locul său spiritual și de identitatea sa și în viața viitoare. Cine rupe legăturile sale cu „Părinții” și cu frații, cine face ca copiii lui să nu mai fie copii ai neamului lui, va fi rupt de această comuniune și în viața viitoare, pierzîndu-se în chinul singurătății.